

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De Ministris Piarvm causarum, ac carceratorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Causas inconfessorum, & non communicatorum in tempore Paschatis.

Causas ad cultum diuinum spectantes; ut, de inobseruatione aut violatione dierum festorum, de mala versandi ratione in ecclesijs contra præscriptum constitutionis Pij V. & decreta Prouincialia, Diocesana ve, & edicta Archiepiscopalia.

Causas item simoniæ, sodomiz, blasphemiz, ac concubinitus, ad præscriptum sacrorum Canonum, & constitutionis præsertim Pij Quinti.

Causas eorum, qui beneficia incompatibiliz retineant.

Tum eorum, qui à beneficijs residetiam personalem requirentibus absunt; præsertim à Parochialibus, & canonicatibus.

Ad illos etiam spectat, assistendo causis, fueri libertatem ecclesiarum ab his, qui contendunt in patronatus in illis habere.

Illorum itidem officium erit, cum sollicitudine promouere causas omnes, etiã ciuiles, quæ ex officio tractantur, quamuis etiam assistat pars; præsertim pro executione Piorum relictorum, & bonorum ecclesiasticorum, piorumve locorum usurpatorum recuperatione.

Itidem de causis quomodolibet spectantibus ad mensam Archiepiscopalem, iurare spiritualia, vel temporalia Archiepiscopatus.

Itidem de causis, vbi de ecclesiastica iurisdictione vel libertate tuenda agitur. Inuigilet simul cum Vicario criminali, ac etiam seorsum ab eo, nè collateralis careat debito numero satellitum; neve tam ipse, quàm satellites extorsionem aliquam faciant; ne item loco satellitum alij ducantur.

Liceat Procuratoribus Fisci, testes pro informatione Curiz, & sancti Officij, à seipso etiam citra præsentiam Iudicis, de illius tamen mandato, recipere; & examini quorumcunque testium in causis etiam ad defensionem producendorum, in præsentia tamen iudicis interesse, ac interrogatoria ad causas ipsas scientia Iudici subministrare, vel etiam si Iudici placuerit, ipsos testes interrogare.

Quoscuque etiam reos similiter interrogare, non secus, vt Vicarius ipse in criminalibus, cum ipsius tamen Iudicio præsentia.

Habeant librum, in quo hæc describantur, non secus ac Vicarius criminalis.

Nomina carceratorum.

Diem carcerationis.

Causas pro quibus detinentur.

Tum quo die ad publicam custodiam ducuntur.

Itemque cum decernitur copia iudiciorum.

Cum fertur sententia contra illos.

Dum relaxantur, quibus conditionibus relaxantur.

Indicem testium habeant nominatorum in testes, & socios criminum.

Hos libros singulis hebdomatis legant, vt iam præscriptum est Vicario criminali.

Alium librum habeant, in quo summarie notent reos condemnatos poena, seu multa pecuniaria, qui vsui sit illis, cum inter sunt calculis Depositarij multarum. Item habeant Indicem omnium causarum pendentium, quæ ad suam promotionem spectent, siue ciuiles, siue criminales sint.

Habeantque à Cancellario indices notificationum quorumcunque legatorum, relictorumve piorum, quæ in dies sunt.

DE MINISTRIS PIARVM causarum, ac carceratorum.

CVM piarum voluntatum executio, ac bonorum omnium ecclesiasticorum defensio, ad Episcopum potissimum spectet; personam ecclesiasticam deligat ex Canonicis ordinarijs Ecclesiz Metropolitanæ, qui protector sit causarum omnium piarum.

Eius curæ sit, vt pijs voluntatibus satisfiat, bona ecclesiarum recuperentur, ac omnia pia loca operave, quoad fieri potest in aliquo non fraudentur.

Habeat apud se Indicem causarum omnium de pijs relictis exequendis, & recuperatione, consecutione ve bonorum iuriumque ad loca ecclesiastica, piave etiam Monialium spectantia.

Præcipuum eius sit officium, speculari & etc.

& inuigilare, ne in aliquo Aduocati, p-
motores, sollicitatores uel deficiat ab eo,
quod iniunctum ipsis munus expostulat.

Conuocet saltem semel in hebdomada
Aduocatos promotores Fisci, ac sollici-
tatores, eandem causarum, cum quibus
agat omnia, quæ ad voluntatum piarum
executionem, iurium predictorum re-
cuperationem, & consecutionem per-
tinent.

Prompte audiat ea, quæ in dies tum ab
his tum etiam à partibus referuntur; &
quæ prouisione, ac expeditione indige-
re cognouerit, omni sollicitudine, etiam
ex officio, ut necesse erit prouideat, pro-
curetve.

Qua de causa adeat quoties opus erit,
& Vicarium causarum ciuilium, ac Vica-
rium generalem, & aliquando Archiepi-
scopum, seu alios Iudices ad hoc officium
exequendum specialiter constitutos.

Ipsè partiatur omnia negotia causarum
inter Aduocatos.

Protector
carceratorum

Sit Præterea Protector carceratorum
vnus ex Canonicis ordinarijs ecclesie
Metropolitane, quæ Archiepisc. libero
arbitrio suo deligat singulis biennijs.

Eius officium sit, speculari, & inuigilare
super Aduocato, & Protectore paupe-
rum; & præfcedo spirituali carcerum, ac
rursus collateralibus, ac satellitibus, & car-
cerum custodibus, ne muneris suo vlla in
re desint, aut quid aliud committant in
dammum carceratorum.

Solicite propterea inuestiget de cura
spirituali carceratorum, & rursus de cor-
porali, de quæ illorum causarum expedi-
tione, & quomodo cum illis agatur ab
his singulis ad quos spectat.

Visitet pluries, & saltem bis in hebdo-
mada singulos carceratos, etiam, qui in
carceribus secretis sunt, habito consen-
su Vicarij criminalis, seu cum eius inter-
uentu, vel Promotoris Fisci, alteriusve
quem Vicarius criminalis maluerit; si
id expedire iudicauerit.

Sæpius etiã in hebdomada conuocet Præ-
fectum spiritalem carcerum; cum eoq;
tractet ea omnia, quæ ad morum corre-
ptionem, corporisq; carceratorum ne-
cessitates, & egestates pertinent; ac pro-
pto animo audiat etiã ea, quæ in dies ab
ipso referuntur; & quæ prouisione ia-

digere cognouerit, omni sollicitudine,
ut opus erit prouideat, procuretve.

Si carceratos ipsos vniuersos, vel singu-
los, morum disciplina, correctione, mo-
nitione uel indigere inuenerit, opportu-
ne aduocet, & corripiat; si alios mu-
neris suo deesse, singulos sui officij mo-
neat, excitetq; tum Vicarium causarum
criminalium, generalem etiam, & Ar-
chiepiscopum, ut opus fuerit, adeat.

Inter sit verò semper carcerum visita-
tioni, quæ in singulos menses fiet.

Habeat apud se semper indicem singulo-
rum carceratorum.

Canonici, tum ordinarius Metropolita-
næ ecclesie, tum alij Collegiatarum eccle-
siarum Urbis, in quibus à nobis auctori-
tate Apostolica instituta est præbenda ca-
nonicalis, canonistalifve; ij omnes pro-
ratione muneris Aduocati pauperum à
nobis attributi eiusmodi doctoralibus
præbendis, præstent omni fide, ac dili-
gentia officium suum, tam in ciuilibus, quam
in criminalibus causis pauperum, eccle-
siarum, piorum uel locorum, quæ vel in
Archiepiscopali foro, vel etiam coram
conseruatoribus, & delegatis iudicibus
in hac vrbe agitantur.

Vnusq; inter illos sit, qui singulis tri-
mestribus per vices in orbem carcerato-
rum in primis curam, & defensionem
agat.

Præterea quicumq; ecclesiastici homi-
nes Mediolani commorantes iurisperi-
ti sunt, eorum vnus semper per vices, quæ
admodum iam à nobis cum illis actum
est, vnoquoque trimestri in orbem offi-
cio Aduocati pauperum fungatur.

Ne autem ex frequenti mutatione Adu-
ocatorum, causæ dispendium patiatur;
qui suo trimestri iam functus est officio,
perseueret nihilominus in Aduocati mu-
nere, quò ad illas causas, quæ ab illo sus-
ceptæ, in fine trimestris nondum per-
fectæ erunt.

Procuratorem pauperum saltem bis in
hebdomada ad se conuocent, & ab eo
de omnibus carceratis, præsertim, qui
in secretis detinentur, edoceantur, ut
eorum defensionem suo tempore incum-
bere valeant.

Demum omni ratione diligenter curèt
pro sui officij munere, ne carceratis,

Aduocati
pauperum ex
Canonicis.

vel à iudicibus, vel à collateralibus & fatel
litibus, alijsq; carcerum custodibus gra
uamen aliquod inferatur:

Ea de causis si quid prouidendum erit,
adeant quoties oportet, & Vicarium ip
sum causarum criminalium, & Vicariu
generalem, & aliquando etiam Archie
piscopum, vt necesse fuerit.

Aduocati
pauperu ex
collegio Pro
curatorum.

hinc ad
20. hinc
ad 20.

Ex collegio Procuratorum, vnus sem
per per vices in orbem singulis trimē
stribus quemadmodum promp̄tē facere
susceperunt, Procuratoris pauperum of
ficio obbeat; transitoq; trimestri, non
qui sufficitur in eo munere, sed qui fun
ctus est, is causam inceptas sed non
dum perfectas prosequatur.

Huius officium sit, procurare pro paupe
ribus in causis criminalibus, quoniam Ar
chiepiscopali foro agitur, siue illi car
cerati sint, siue extra carceres.

Visitet singulis diebus carceres: non ta
men eos qui carcere secreto detinentur
alloquatur; audiatur, & si quid sit
describat in libro accuratè nomina om
nium qui ad carceres ducuntur, & causas
eorum detentionis, diemq; quo ad latio
res carceres remittuntur; & an ante vel
post prandium.

Solicitetq; assidue Vicarios, tam pro
examinibus carceratorum, quam pro il
lorum expeditione.

Si viderit aliquem longiori tempore in
secretis carceribus quam par sit detine
ri; aliudve grauamen alicui carcerato
inferri; vel à Iudice, vel ab alijs reme
dium procuret; tum ipse per se vbi po
test, adeundo etiam si opus est Archie
piscopum; tum opera in primis ipsius
Protectoris.

Curet, vt omnia apud carceratos inuen
ta, per collateralē Depositario confi
gnentur; fideliterq; custodita eisdem in
regre restituantur suo tempore.

Petatur, si sibi videtur, copiam iudicio
rum, tanquam vnus de populo; prote
steturque non procedi contra carcerato
rum, nisi data ei copia ad finem; vt si
reus perfecto examine citra rigorosum
eam copiam habere voluerit, de quo
ipsum reum alloquetur, nullum interim
grauamen irreparabile per definitiuam
patiatur.

Omnia tamen aduocatis pauperum, &

protectori carceratorum referat; ac de
eorum consilio circa reorum defensio
nes peragat, quæ oportet.

Sit sollicitator omnium eiusmodi causa
rum vnus ex lectoribus, siue Maceconi
cis ecclesie maioris ab Archiepiscopo

Sollicitator
causaru pia
rum & pau
perum.

deligendus, cuius erit incumbere causarum
expeditionibus, tam civilium quam cri
minalium, quæ ex officio, & ope Aduo
catorum, & Procuratorum Pauperum,

piarumve causarum tractantur.

Habeat indicem omnium causarum pia
rum, & carceratorum, quibus ipse ex ma
dato Protectorum causarum incumbit.

Habeat etiam Indicem, seu inuentarium
omnium legatorum, ac piarum volunta
tum, iuriumve ecclesiasticorum, quæ nõ
habent integram executionem: & item
prædictarum prætensionum ecclesiasti
carum, & laicorum piarum.

Quibus de causis ter in hebdomada, &
pluries, adeat Cancellarium; & omnia
quæ de nouo emerferunt, ad prædictos
indices referat, Protectoribusq; statim
significet.

Sapius adeat carceres publicos, & à car
ceratis in illis existentibus audiat liben
ter eorum necessitates, & quibus opus
erit, omni sollicitudine & pietate refe
rat, quibus opus esse iudicauerit.

Adeat Propterea Protectores carceru,
ad causarum piarum Aduocatos, Procu
ratoresve pauperum; & quod agendum
prouidendumve erit pro carceratorum
au causarum expeditione, promoueat, &
excitetve; & quoties opus erit.

Vicarios tam civilium quam crimina
lium causarum, aliosve iudices adeat.

COMMVNIA PROTECTORI
bus, Aduocatis, & Procura
toribus.

VT autem res diligentius tractetur,
ij omnes, tum qui obtinent preben
das doctorales, tum etiam qui ex alijs
viris peritis ecclesiasticis vices suas Ad
uocati pauperum tunc agit, conueniant
semel in hebdomada, vel sæpius etiam
si opus fuerit, coram Protectore carce
ratorum, ad sitq; etiam Procurator pau
perum; ac ibi inter se partiantur cau
sas

sollicitator
causaru